

A FINNUGOR NÉPEK IRODALMÁNAK BIBLIOGRÁFIÁJA

FŐVÁROSI SZABÓ ERVIN KÖNYVTÁR

FŐVÁROSI SZABÓ ERVIN KÖNYVTÁR

ELŐSZÓ

ELŐSZÓ

ELŐSZÓ

ELŐSZÓ

A FINNUGOR NÉPEK IRODALMÁNAK

BIBLIOGRÁFIÁJA

BUDAPEST, 1975

Összeállította:

JÁVORI JENŐ

Lektor:

DOMOKOS PÉTER

Borító:

VARGA HAJDU ISTVÁN

ISBN 963 581 009 1

Felelős kiadó a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár igazgatója

Készült a FSZEK sokszorosítójában

Műszaki szerkesztő: Gérynyl Ferencné

Terjedelem: 39,5 A/5 iv Tászkaszám: 75/243 Példányszám: 800

016.894
J32f

General Slavicek
(Starje)

ELŐSZÓ

Az elmúlt években hazánkban is mind fokozottabb érdeklődés nyilvánul meg a finnugor népek szellemi kultúrája, elsősorban népköltészete és irodalma iránt. A könyvkiadók, irodalmi folyóiratunk, hetilapjaink és napilapjaink szerkesztőségél sokat fáradoznak e kultúra közvetítésében.

Az érdeklődés hátterében, annak indítóokai között kétségtelenül nagy szerepet játszik a nyelvrokonság ténye, de elsősorban mégis az irodalomnak azt a nagymérvű fejlődését kell alapvetőnek tekintenünk, amely a finnknél és főként - a lenini nemzetiségi politika következményeként - a Szovjetunióban élő finnugor népeknél az elmúlt évtizedek során oly erőteljesen bontakozott ki.

A szakterületre irányuló tudományos kutatás számára is, de méginkább a széles olvasórétegek számára gondot okoz az eddigi eredmények nem kellő számbavétele.

A jelen bibliográfia nemcsak tájékoztató, hanem a mindmáig elvégzetlen kutatási feladatokra is figyelmeztet. A fehér foltok feltárása hozzájárul a kutatás fellendítéséhez. E kutatások feladata lesz egy még teljesebb kép megrajzolása.

Az anyag összeállításánál azt az elvet tartottam szem előtt, hogy az irodalom csak a nemzeti kultúrák egészének összefüggésrendszerében, annak koordinátái között vizsgálható. Ennek megfelelően a bibliográfia a szépirodalom adatai mellett a művelődéstörténet azon szektorait is regisztrálja, amelyek szorosan kapcsolódnak az illető nép irodalmi életéhez. Így tehát az anyag összegyűjtésekor nemcsak a téma természetéből fakadóan elsődleges irodalmi, irodalomtörténeti forrásokat kellett számbavenni, hanem a társ- és rokontudományok /néprajz, nyelvészet, stb./ anyagát is.

A bibliográfia összeállításánál értékes előzményekre támaszkodhattam. Elsősorban Kozocsa Sándor és Radó György szerkesztésében megjelent A szovjet népek irodalmának magyar bibliográfiája c. kiadványsorozatot említem meg, mely 1955-ig regisztrálja a Szovjetunióban élő finnugor népek irodalmát s Domokos Péter finn bibliográfiáját, mely a szerző A finn irodalom fogadtatása Magyarországon c. művének /Akadémiai Kiadó, 1972/ függelékeként jelent meg.

Jelen bibliográfia tartalmazza az egyes finnugor népek népköltészetéből és irodalmából magyar nyelvre lefordított művek adatait

első jelentkezésüktől 1974 december 31-ig bezárólag, továbbá a népek irodalmáról, a művek szerzőiről megjelent művek, tanulmányok és cikkek bibliográfiái adatait. Feldolgoztam itt a nem Magyarországon megjelenő, de hazánkban is fongalomba kerülő könyvek, fontosabb folyóiratok anyagát is.

A bibliográfiában önálló szakcsoportot képez egy-egy finnugor nép népköltészetének, irodalmának anyaga. E szakcsoportok élére egy általános részt helyeztem, mely a finnugor népek kultúrájáról megjelent átfogó, valamennyi népre vonatkozó művek, tanulmányok és cikkek adatait tartalmazza.

Az egyes szakcsoportokon belül az adatok a következő felosztásban szerepelnek:

Népköltés

- gyűjtemények /a rájuk vonatkozó kritikai irodalommal/
- egyes alkotások /megjelenésük sorrendjében/
- tanulmányok, cikkek /a szóbanforgó nép népköltészetére vonatkozó irodalom/

Szépirodalom

- gyűjtemények /a rájuk vonatkozó kritikai irodalommal/
- egyes szerzők /magyar betűrendben/
- önálló művek /eredeti címmel is, a rájuk vonatkozó kritikai irodalommal, magyarországi megjelenésük rendjében/
- egyes művek /gyűjtemény részeként, folyóiratban, heti- vagy napilapban megjelent művek ugyancsak megjelenésük rendjében/
- irodalom /a szerzőről magyar nyelven megjelent könyvek, tanulmányok, cikkek/
- tanulmányok, cikkek /a szóbanforgó nép irodalmára vonatkozó könyvek, tanulmányok, cikkek/
- Ugyanazon mű különböző fordításait nem vontam össze. Első megjelenésük sorrendjében követik egymást.
- A gyűjtemények és antológiák esetében, amelyekben több adat szerepel, - rövidített címleírást alkalmaztam. Teljes címleírásuk a kötet végén található.
- A nyelvészeti szakmunkákban egyes népköltési alkotások a cím nélkül jelentek meg. Ilyen esetekben magam kényszerűltem címadásra, s ilyenkor a címet []-be tettem.
- A bibliográfia csak megközelítően teljes. A szakterület törzsfolyóiratain kívül a napilapokat csak korlátozott mértékben dolgoztam fel.

Az anyaggyűjtés lezárása után, a nyomdai munkálatok közben jelent meg egy a témában nagyon fontos könyv. Az Európa Kiadó gondozásában közreadott Medveének című, Domokos Péter által szerkesztett, válogatott munka a keleti finnugor népek irodalmának kistükre. A régi adósságot pótló kötetben a népköltészetet kívül felsorakoznak a műköltészet és a prózairodalom legjelesebb művelői, sőt tanulmányiról is.

JÁVORI JENŐ

I. ÁLTALÁNOS RÉSZ

Osszefoglaló munkák, tanulmányok

Pápay József: A finnugor népek és nyelvek ismertetése. - A magyar Nyelvtudomány kézikönyve. Szerk.: Melich János, Gombocz Zoltán, Németh Gyula. 1.köt. 4.füz. - Bp. 1922, M.Tud.Akad. 60.p.

Zsirai Miklós: Finnugor rokonságunk. - Bp. 1937. M.Tud.Akad. 587.p. 2 térk.

Ism.: Bóka László	- Az Ország Utja. 1(1937). 7.sz.94-95.p.
Balassa József	- MNyőr. 66(1937). 79-80.p.
Illyés Gyula	- Nyugat. 1937. II. 133-134.p.
Illyés Gyula	- M.Nap. 1937.aug.17. 189.sz. 3.p.
Papp István	- Bp.Szle. 1937. 246.köt. 244-254.p.
Kovács László	- Ethnogr. 48(1937). 486-488.p.
A.Gy.	- Korunk. 1937. 998-1003.p.
Losonczy Zoltán	- Prot.Szle. 47(1938). 138-140.p.
Füsi József	- Napkelet. 1938. II. 194-195.p.
Györke József	- Északi Rokonaink. 1939. 1.sz. 51-53.p.

Zsirai Miklós: A finnugorság ismertetése. - Bp. 1952, Tankönyvk. 56.p. 1 térk. (Egyetemi nyelvészeti füzetek.)

ua. Utány. 1953.

3.kiad. 1958.

4.kiad. 1963.

Ism.: Kálmán Béla - MNYőr. 76(1952). 367-368.p.

Erdődi József + Cs. Faludi Ágota: Nyelvrokaink múltja és jelené a Szovjetunióban. - Bp. 1955. TTIT.60, [1] p. 1 térk. (Utmutató a Társadalom- és Természettudományi Ismeretterjesztés Társ. előadói számára.)

Ism.: M. Velenyák Zsófia - MNYőr. 80(1956). 142-143.p.